

МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

18.04.2019

м. Київ

266

**Про затвердження Змін до
Положення про капітана
морського порту та службу
капітана морського порту**

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України

“26” квітня 2019 р.

за № ЧЧ8/33469

Керівник реєструючого
органу _____

підпис

Відповідно до статті 75 Кодексу торговельного мореплавства України, пункту 4 частини першої статті 4 та частини третьої статті 14 Закону України «Про морські порти України», абзацу двадцять четвертого підпункту 31 пункту 4 Положення про Міністерство інфраструктури України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 року № 460, з метою приведення у відповідність до законодавства України **наказую:**

1. Затвердити Зміни до Положення про капітана морського порту та службу капітана морського порту, затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України від 27 березня 2013 року № 190, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 квітня 2013 року за № 632/23164, виклавши його у новій редакції, що додається.

2. Департаменту реформування та функціонування морського та річкового транспорту забезпечити:

подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України;

оприлюднення цього наказу на офіційному сайті Міністерства інфраструктури України.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Ю. Ф. Лавренюка.

Міністр

В. ОМЕЛЯН

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства інфраструктури
України

27 березня 2013 року № 190

(у редакції наказу Міністерства
інфраструктури України

від 18 листопада 2019 року № 266

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України

“26” листопада 2019 р.

за № ЧЧ8/33419

Керівник реєструючого
органу _____

підпис

ПОЛОЖЕННЯ

про капітана морського порту та службу капітана морського порту

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає порядок організації діяльності капітана морського порту та служби капітана морського порту у сфері державного нагляду (контролю) за безпекою мореплавства (крім сфери безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості).

Капітан морського порту керує службою капітана морського порту (далі – Служба), яка входить до складу Державної служби морського та річкового транспорту України (Морська адміністрація).

2. Капітан морського порту призначається на посаду та звільняється з посади відповідно до Закону України «Про державну службу». Капітан морського порту підпорядковується Голові Морської адміністрації.

Капітан морського порту під час здійснення своїх повноважень керується Конституцією України, законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами Мінінфраструктури, іншими нормативно-правовими актами, наказами Морської адміністрації та цим Положенням.

Служба є самостійним структурним підрозділом Морської адміністрації, що забезпечує державний нагляд (контроль) за безпекою мореплавства, в тому числі у морських терміналах, розташованих у межах територій та акваторій, відокремлених від основної території та акваторії відповідного морського порту, відповідно до статті 75 Кодексу торговельного мореплавства України.

У частині, що стосується забезпечення безпеки мореплавства, капітан морського порту та Служба взаємодіють з відповідною адміністрацією морського порту відповідно до Кодексу торговельного мореплавства України, Закону України «Про морські порти України» та цього Положення.

Капітан морського порту та працівники Служби є державними службовцями.

3. Межі зони нагляду, на яку поширюються повноваження капітана морського порту щодо здійснення ним державного нагляду за безпекою мореплавства, визначаються Морською адміністрацією відповідно до статті 75 Кодексу торговельного мореплавства України.

4. На посаду капітана морського порту призначаються повнолітні громадяни України, які вільно володіють державною мовою, здобули ступінь вищої освіти не нижче магістра¹ за напрямом підготовки «Судноводіння», мають

---

¹ Якщо особа, яка претендує на зайняття вакантної посади, здобула вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста (повну вищу освіту) відповідно до підпункту 2 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту», така освіта прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра.

диплом про присвоєння звання капітанадалекого плавання, загальний стаж плавання на посаді капітана судна більше 500регистрових тон не менше 24 місяців, володіють знаннями спеціального законодавства з питань безпеки мореплавства та запобігання забрудненню навколишнього природного середовища, а також володіють англійською мовою (морська специфіка) не нижче рівня Upper-Intermediate (B2).

5. У разі тимчасової відсутності капітана морського порту (відрядження, хвороба, відпустка та інші поважні причини) його обов'язки виконує особа, яка його заміщує у порядку, визначеному законодавством.

6. Капітан морського порту має печатку (електронну печатку) українською та англійською мовами.

Капітан морського порту в межах своєї компетенції видає розпорядження.

7. Під час виконання службових обов'язків капітан морського порту та працівники Служби повинні носити формений одяг та знаки розрізнення.

8. Капітан морського порту входить до складу Ради порту та може входити до інших колегіальних та дорадчих органів з питань безпеки мореплавства.

II. Функції та повноваження капітана морського порту

1. До функцій капітана морського порту належать:

1) державний нагляд за:

дотриманням законодавства і правил мореплавства, а також міжнародних договорів України щодо мореплавства, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

дотриманням вимог щодо порядку заходження суден у морський порт і виходу з морського порту;

дотриманням вимог щодо запобігання забрудненню навколошнього природного середовища морським транспортом;

підприємствами, що надають лоцманські послуги, і службою регулювання руху суден у межах акваторії морського порту;

криговим проведенням суден на підходах до морського порту і в межах його акваторії;

2) реєстрація суден у Державному судновому реєстрі України, Судновій книзі України і видача суднових документів, якщо інше не передбачено законодавством;

3) перевірка суднових документів, дипломів, кваліфікаційних свідоцтв командного складу та членів екіпажів суден;

4) видача:

посвідчень моряка особам, які входять до складу суднового екіпажу; документів, зазначених у статті 51 Кодексу торговельного мореплавства України;

дозволу на підняття майна, що затонуло в морі, а також на проведення будівельних робіт щодо гідротехнічних споруд у межах території та акваторії морського порту;

5) оформлення приходу суден у морський порт і виходу з морського порту в порядку, встановленому законодавством;

6) облік та розслідування аварійних морських подій в порядку, встановленому законодавством;

7) керівництво Службою;

8) розгляд справ про адміністративні правопорушення і накладення адміністративних стягнень.

2. Капітан морського порту здійснює:

1) контроль за:

укладенням договорів обов'язкового страхування відповіальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів морським та річковим транспортом;

забезпеченням безпеки перевезення вантажів, пасажирів та багажу на морських і річкових суднах;

станом функціонування навігаційно-гідрографічного забезпечення судноплавства у морському порту, на підходах до нього, в територіальному морі, внутрішніх морських водах;

функціонуванням систем радіонавігації та спостереження морської рухомої служби, у тому числі Глобальної морської системи зв'язку у разі лиха та для забезпечення безпеки;

проведенням аварійно-рятувальних робіт, пошуку і рятування на морі в зоні відповіальності України;

2) державний нагляд за:

станом морських шляхів;

дотриманням правил реєстрації операцій із шкідливими речовинами на суднах, морських установках;

забезпеченням функціонування системи дальньої ідентифікації та контролю за місцезнаходженням суден під Державним Прапором України;

організацією безпечної перевезення небезпечних вантажів морським і річковим транспортом;

3) перевірку відповідності системи охорони портових засобів вимогам Міжнародної конвенції з охорони людського життя на морі 1974 року та Міжнародного кодексу з охорони суден і портових засобів;

4) огляд суден (крім суден флоту рибної промисловості) в установленому порядку;

5) видачу розпоряджень в межах своїх повноважень.

3. Морська адміністрація створює умови капітану морського порту та працівникам Служби для підвищення рівня їх професійної компетентності шляхом професійного навчання відповідно до Закону України «Про державну службу» з урахуванням вимог до їх компетентностей, визначених цим Положенням.

4. Розпорядження капітана морського порту з питань безпеки мореплавства у морському порту, що належать до його функцій та повноважень, визначених цим Положенням, обов'язкові для всіх суден, юридичних і фізичних осіб, які перебувають в акваторії та на території цього морського порту.

5. Розпорядження капітана морського порту може бути скасовано Морською адміністрацією або адміністративним судом у порядку, встановленому законодавством.

III. Права та обов'язки капітана морського порту та Служби

1. Капітан морського порту під час виконання повноважень має право на: одержання в установленому законодавством порядку від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб, а також громадян та їх об'єднань інформації, документів і матеріалів, необхідних для виконання покладених на нього завдань;

представлення Морської адміністрації за дорученням Голови Морської адміністрації в інших органах влади з питань, що належать до його компетенції та компетенції Служби;

повагу до своєї особистості, честі та гідності, справедливе і шанобливе ставлення з боку керівників, колег та інших осіб;

належні для роботи умови служби та їх матеріально-технічне забезпечення; оплату праці залежно від займаної посади, результатів службової діяльності, стажу державної служби та рангу;

відпустки, соціальне та пенсійне забезпечення відповідно до закону; професійне навчання, зокрема за державні кошти, відповідно до потреб державного органу;

просування по службі з урахуванням професійної компетентності та сумлінного виконання своїх посадових обов'язків;

участь у професійних спілках з метою захисту своїх прав та інтересів;

участь у діяльності об'єднань громадян, крім політичних партій, у випадках, передбачених Законом України «Про державну службу»;

оскарження в установленому законом порядку рішень про накладення дисциплінарного стягнення, звільнення з посади державної служби, а також висновку, що містить негативну оцінку за результатами оцінювання його службової діяльності;

захист від незаконного переслідування з боку державних органів та їх посадових осіб у разі повідомлення про факти порушення вимог Закону України «Про державну службу»;

отримання від державних органів, підприємств, установ та організацій, органів місцевого самоврядування необхідної інформації з питань, що належать до його повноважень, у випадках, встановлених законом;

безперешкодне ознайомлення з документами про проходження ним державної служби, у тому числі висновками щодо результатів оцінювання його службової діяльності;

проведення службового розслідування за його вимогою з метою зняття безпідставних (на його думку) звинувачень або підозри.

2. Капітан морського порту під час виконання повноважень зобов'язаний:

1) відповідно до Порядку оформлення приходу суден у морський порт, надання дозволу на вихід суден у море та оформлення виходу суден із морського порту, затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України від 27 червня 2013 року № 430, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 липня 2013 року за № 1230/23762:

здійснити оформлення приходу судна в акваторію морського порту після вжиття адміністрацією морського порту заходів з організації руху суден у цій акваторії, вирішення питання постановки такого судна на якір в акваторії морського порту або швартування судна до причалу у визначеному місці;

здійснити оформлення виходу судна з акваторії морського порту для подальшого вжиття адміністрацією морського порту заходів з організації руху суден у цій акваторії.

Капітан морського порту відмовляє у видачі дозволу на вихід з порту в разі:

непридатності судна до плавання, порушення вимог щодо його завантаження, постачання, комплектування екіпажу і наявності інших недоліків, що становлять загрозу безпеці плавання або здоров'ю людей, які перебувають на судні, або загрозу заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;

порушення вимог суднових документів;

несплати встановлених зборів, штрафів та інших платежів;

рішення уповноважених законодавством державних органів (органів доходів і зборів, санітарно-карантинної служби, органів рибоохорони, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, та прикордонної служби);

2) затримати судно до:

достатнього забезпечення морської вимоги судновласником або вантажовласником;

усунення виявлених за результатами контролю недоліків або до моменту сплати належних зборів, штрафів чи інших платежів;

3) накладати адміністративні стягнення;

4) встановлювати у районах необов'язкового лоцманського проведення обов'язкове лоцманське проведення суден:

які самі (ядерні судна та інші) або їх вантаж можуть становити загрозу заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу. Категорії таких суден доводяться до загального відома в обов'язковій постанові по порту;

які мають серйозні пошкодження корпусу, механізмів або обладнання, що може істотно вплинути на безпеку їх плавання в порту. У цьому випадку капітану судна вручається нотис про те, що його судно має слідувати під лоцманським проведенням;

5) надавати погодження на підняття, віддалення або знищення майна, що затонуло в акваторії морського порту;

6) встановити вимогу та терміни щодо віддалення або знищення майна, що затонуло та створює перешкоду судноплавству, морським промислам, гідротехнічним або іншим роботам, загрозу життю або здоров'ю людей чи забруднює навколишнє природне середовище;

7) проводити контрольний огляд суден з метою перевірки суднових документів, установлення відповідності основних характеристик судна судновим документам, а також перевірки виконання вимог щодо укомплектування суднового екіпажу;

8) перевіряти додержання вимог законодавства та міжнародних договорів України з питань безпеки на морському транспорті;

9) погоджувати обов'язкові постанови по відповідному морському порту.

3. Капітан морського порту та працівники Служби зобов'язані:

1) дотримуватись Конституції України та законів України, діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією України та законами України;

2) дотримуватись принципів державної служби та правил етичної поведінки;

3) поважати гідність людини, не допускати порушення прав і свобод людини та громадянина;

4) з повагою ставитися до державних символів України;

5) забезпечувати в межах наданих повноважень ефективне виконання завдань і функцій Морської адміністрації;

6) сумлінно і професійно виконувати свої посадові обов'язки, об'єктивно та неупереджено здійснювати повноваження, визначені законом щодо здійснення нагляду (контролю) за безпекою мореплавства;

7) виконувати рішення державних органів, накази, доручення Голови Морської адміністрації, надані на підставі та у межах повноважень, передбачених Конституцією України та законами України;

- 8) додержуватися вимог законодавства у сфері запобігання і протидії корупції;
- 9) запобігати виникненню реального, потенційного конфлікту інтересів під час проходження державної служби;
- 10) постійно підвищувати рівень своєї професійної компетентності та удосконалювати організацію службової діяльності;
- 11) зберігати державну таємницю та персональні дані осіб, що стали їм відомі у зв'язку з виконанням посадових обов'язків, а також іншу інформацію, яка відповідно до закону не підлягає розголошенню.

IV. Організація взаємодії капітана морського порту, Служби з адміністрацією морського порту у сфері забезпечення безпеки мореплавства

1. У сфері забезпечення безпеки мореплавства капітан морського порту та Служба взаємодіють з адміністрацією відповідного морського порту щодо:
  - моніторингу стану довкілля в морському порту;
  - заходу/виходу судна у/з морський(ого) порт(у);
  - лоцманського проведення, регулювання руху суден;
  - організації та координації криголамного проведення суден;
  - встановлення строку та визначення порядку проведення робіт з підняття майна, що затонуло в акваторії морського порту;
  - погодження проведення водолазних, будівельних та дослідних робіт з метою організації безпечного руху суден;
  - виконання заходів із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій у морському порту, а також із реагування на них та ліквідації їх наслідків;

розслідування аварійних морських подій у разі прийняття відповідного рішення органом розслідування;

оголошення початку і закінчення льодової компанії;

встановлення у районах необов'язкового лоцманського проведення обов'язкового лоцманського проведення у випадках, передбачених законодавством України;

надання капітану судна, фізичним та юридичним особам довідки, необхідної для оформлення морського протесту;

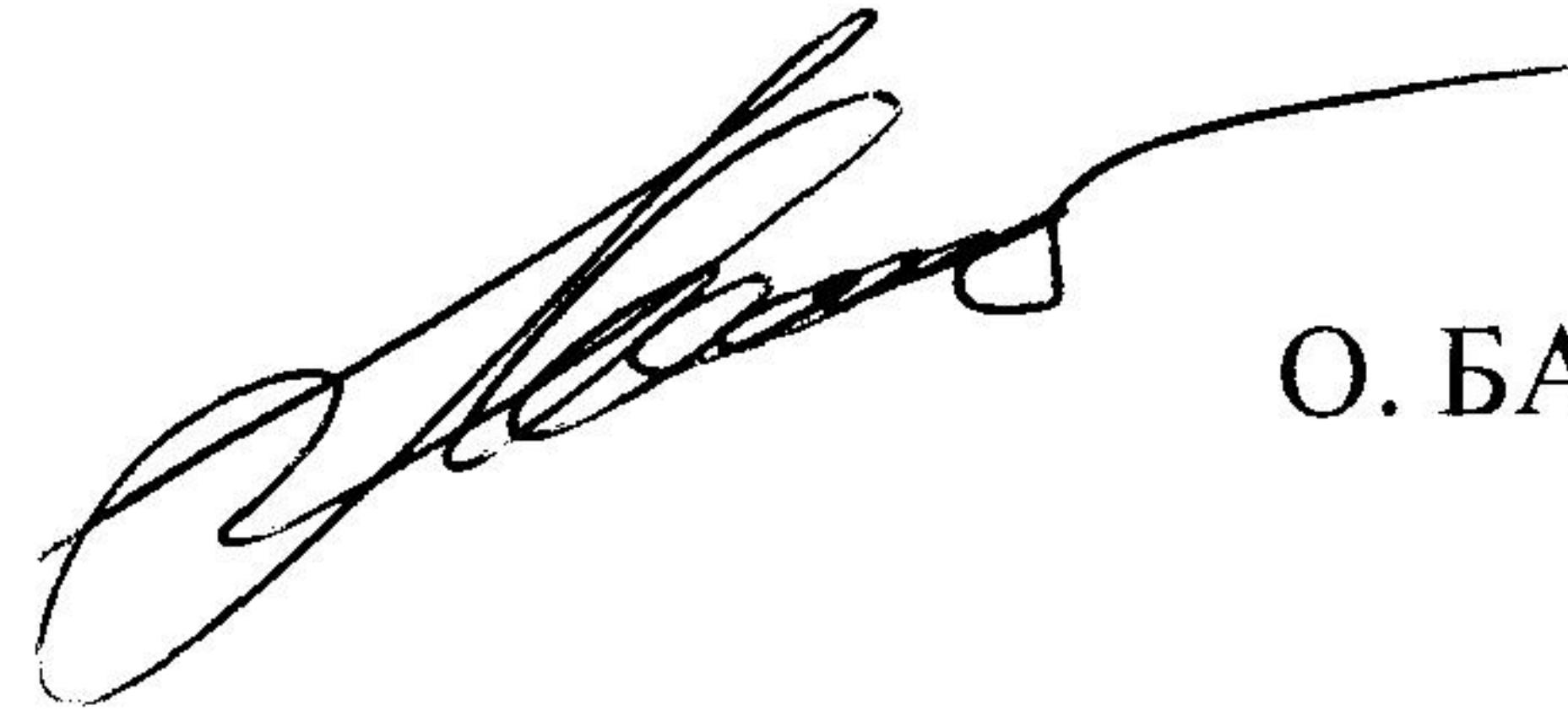
інших питань із забезпечення безпеки мореплавства, дотримання законодавства про охорону навколишнього природного середовища та підтримання порядку в морському порту, передбачених законодавством.

2. У разі виявлення порушень під час виконання функцій із забезпечення безпеки мореплавства адміністрація морських портів України та/або адміністрація морського порту протягом 24 годин повідомляє про такі порушення капітана морського порту.

3. Капітан морського порту та Служба взаємодіють з відповідною адміністрацією морського порту у сфері забезпечення безпеки мореплавства шляхом обміну оперативною інформацією, в тому числі за допомогою засобів зв'язку, відповідно до Генерального плану взаємодії адміністрації морських портів України та Морської адміністрації, затверженого Головою адміністрації морських портів України та Головою Морської адміністрації, та згідно із планами взаємодії у морському порту, затвердженими капітаном морського порту й керівником адміністрації морського порту (начальником морського порту) у такому морському порту.

План взаємодії у морському порту має враховувати особливості роботи у відповідному морському порту.

Директор Департаменту реформування
та функціонування морського та
річкового транспорту

О. БАСЮК